

Informovaný souhlas pacienta(tky) s výkonem

Lumbální punkce – ambulantní provedení atraumatickou jehlou

Vážená paní, Vážený pane,

vzhledem k tomu, že jako svéprávný jedinec se podílíte významným způsobem na diagnostickém a léčebném postupu navrženém u Vaší osoby, máte nezadatelné právo být před Vaším rozhodnutím o těchto postupech podrobně informován(a).

Na základě Vašeho aktuálního zdravotního stavu Vám byla lékařem doporučena lumbální punkce – ambulantní provedení atraumatickou jehlou.

Co je to lumbální punkce:

Patří mezi invazivní výkony. Pomocí lumbální punkce získáváme mozkomíšni mok z prostoru páteřního kanálu v oblasti dolní bederní páteře. V této výši se mícha již nenachází, neboť končí v úrovni 1. až 2. bederního obratle. Při lumbální punkci tedy nemůže být poškozena mícha. Vyšetření této tekutiny patří mezi nepostradatelné diagnostické postupy.

Mozkomíšni mok (likvor) je bezbarvá tekutina obklopující mozek a míchu uvnitř lebky a páteřního kanálu. Jeho analýza poskytuje cenné informace o stavu mozku a míchy a pomáhá odhalit poškození, abnormality nebo infekce, jako např. zánět mozkových blan.

Jaký je důvod (indikace) lumbální punkce:

Toto vyšetření se provádí při podezření na infekci, krvácení mezi obaly mozkové, k diagnostice roztroušené sklerózy mozkomíšni.

Kontraindikací (situace, kdy nelze výkon provést) provedení lumbální punkce je zvýšení tlaku v lebeční dutině, poruchy krevní srážlivosti a zánět kůže v místě vpichu.

Alternativy výkonu:

Jediným alternativním postupem je odběr v rámci neurochirurgické operace, což je podstatně složitější a provádí se jen v rámci takového výkonu, který je indikován pro již definované onemocnění. Jiný alternativní postup neexistuje. V případě Vašeho odmítnutí lumbální punkce nezíská lékař údaje nezbytné pro stanovení správné diagnózy a tím i pro správnou léčbu.

Jaký je režim pacienta před výkonem:

Výkonu předchází získání údajů od pacienta k vyloučení poruchy krevní srážlivosti (možno doplnit o laboratorní vyšetření) a klinické vyloučení tzv. nitrolební hypertenze (možno doplnit o CT mozku nebo magnetickou rezonanci mozku nebo vyšetření očního pozadí). Další speciální příprava není nutná.

Jaký je postup tohoto výkonu:

Lumbální punkce se provádí u nemocného v sedě nebo ležícího na boku s koleny maximálně přitaženými k břichu (kočičí hřbet) a hlavou pohodlně položenou. Po důkladné desinfekci křížové části zad lékař zavede jehlu na jedno použití do oblasti přechodu bederní a křížové páteře a odebere potřebné malé množství mozkomíšního moku. Výkon vám bude proveden tzv. „atraumatickou jehlou“. Její výhoda spočívá v tom, že je tenčí, působí menší narušení mozkových obalů a tedy i menší riziko rozvoje likvorové hypotenze (viz dále).

Jaké jsou možné komplikace:

Úspěch lékařských výkonů a jejich absolutní nerizikovitost nelze nikdy zcela zajistit. Nejčastější možné komplikace jsou:

- alergická reakce na desinfekci či na znečistlivující látku,
- může dojít k dotyku nervového kořene, což se projeví vteřinovou ostrou bolestí v jedné nebo druhé končetině, tento nervový kořen nemůže být nijak poškozen,
- rozvoj punkční likvorové hypotenze u citlivých jedinců – bolest hlavy při postavení pacienta,
- možnost zanesení infekce do likvorového prostoru prakticky odpadá provedením výkonu jehlou na jedno použití,
- uskřínutí mozkové tkáně do velkého týlního otvoru připadá v úvahu při výrazném zvýšení nitrolebního tlaku (toto bylo vyloučeno předchozím RTG vyšetřením či vyšetřením očního pozadí),
- vzácnější děletrvající krvácení z místa vpichu při některých onemocněních krevetvorby či poruchách srážlivosti.

Abychom snížili riziko většího krvácení nebo alergické reakce na minimum, zodpovězte nám prosím, následující otázky:

Máte zvýšený sklon ke krvácení již při malých poraněních nebo po vytržení zubu?	Ano*	Ne*
Vznikají Vám snadno na kůži krevní podlitiny nebo se k tomu vyskytuje náchylnost ve Vašem příbuzenstvu (pouze pokrevní příbuzní)?	Ano*	Ne*
Trpíte sennou rýmou, průduškovým astmatem, přecitlivělostí vůči potravinám, lékům, náplastem, lékům na místní znecitlivění?	Ano*	Ne*
Trpíte chronickým onemocněním (např. zelený zákal, epilepsie, cukrovka, srdeční slabost)?	Ano*	Ne*
Jste těhotná?	Ano*	Ne*

Jaký je režim po výkonu:

Po výkonu je z důvodu snížení možnosti výskytu nežádoucích komplikací nutné dodržet klidový režim na lůžku po dobu 24 hodin. Ze zkušenosti doporučujeme dostatečný příjem tekutin, pití černé kávy, výhodná je pozice vleže na břiše 1-2 hodiny po výkonu. Tato opatření snižují intenzitu bolestí hlavy po výkonu.

Vzhledem k použití „atraumatické jehly“ je možné jej realizovat i v domácnosti, nutné však je cca 2 hodinové pozorování pacienta v nemocnici po výkonu.

V případě jakýchkoliv potíží okamžitě upozorněte ošetřujícího lékaře!

Identifikační údaje pacienta(tky):

Příjmení:	Jméno:	Titul:	RČ:
-----------	--------	--------	-----

Identifikační údaje zákonného zástupce, opatrovníka:

Příjmení:	Jméno:	Titul:	RČ:
-----------	--------	--------	-----

Plánovaný výkon:

Lumbální punkce – ambulantní provedení atraumatickou jehlou

Vysvětlující pohovor provedl:

identifikace a podpis lékaře

Prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod, předpokládaný prospěch, způsob provedení, následky i možná rizika a komplikace plánovaného výkonu. Dále mi byly vysvětleny možné alternativy včetně jejich komplikací a zdravotní důsledky vyplývající z nepodstoupení plánovaného výkonu. Měl(a) jsem možnost zeptat se lékaře na všechno, co mě ve vztahu k plánované léčbě zajímá a obdržel(a) jsem vysvětlení, kterému jsem porozuměl(a). S podáním výše uvedené léčby souhlasím.

Dále prohlašuji, že jsem pravdivě informoval(a) ošetřujícího lékaře o dosavadním vývoji svého zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb a nezatajil(a) jsem žádné okolnosti svého zdravotního stavu, které jsou překážkou v provedení výkonu či mohou být v jakékoli souvislosti se vznikem komplikací.

Bylo mi podáno vysvětlení, že v případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších výkonů nutných k záchraně mého života nebo zdraví, budou tyto výkony provedeny.

Byl(a) jsem požádán(a) o udělení souhlasu s využitím zbytkového materiálu odebraného mozkomíšního moku (popř. zároveň odebrané krve) pro vědecké účely. Byl(a) jsem poučen(a), že při prezentaci nebo publikaci výsledků vědeckého výzkumu bude dodržena anonymita mých osobních údajů.

S využitím souhlasím: ANO NE

V Ostravě dne: _____

podpis pacienta(tky), zákonného zástupce,
opatrovníka